

**En mer modern
alkoholpolitik.
För din frihet.**

En mer modern alkoholpolitik. För din frihet.

Ett levande Sverige behöver platser att samlas på. Caféer, restauranger och barer har i alla tider varit naturliga kontaktytor, där människor byggt relationer med varandra. Människor har samlats kring mat, dryck, musik och samtal. Det har gett upphov till nya idéer, brutit sociala murar och format kulturer. St der utan fungerande uteliv  r tysta, otrygga och socialt fattiga. Utelivet bidrar istället till gemenskap, tillhörighet, attraktivitet och livskvalitet. En gemensam nämnare för dessa mötesplatser har varit tillgången till alkohol.

Utgångspunkten för svensk alkoholpolitik  r nästan alltid risk, ordning och kontroll. Det stämmer att alkohol har flera negativa sidoeffekter som måste beaktas. Missbruk, våld och otrygghet måste tas på största allvar. Liberalerna vill därför se en fortsatt återhållsam alkoholpolitik, där Systembolaget bevaras. Men den här rapporten är inte en folkhälsopolitisk rapport. När hela politiken formas enbart utifrån potentiella problem missar samhället andra grundläggande aspekter. En levande dryckeskultur och ett levande uteliv  r inte ett särintresse. Det är en förutsättning för ett mänskligt och fungerande samhälle.

Därför behöver perspektivet ändras. I stället för att se restauranger och krogar som ett problem som måste begränsas, b r vi se utelivet som ett gemensamt värde. Det skapar tryggare offentliga miljöer, fler mötesplatser, attraktiva st der och ett rikare liv. Precis som parker, bibliotek och kollektivtrafik  r utelivet en del av den sociala infrastrukturen.

Att erkänna detta betyder inte att blunda för riskerna. Tvärtom. En mogen alkoholpolitik hanterar problem utan att kväva det som fungerar. Den fokuserar på ansvar, tillsyn och riktade insatser där problemen finns, inte på generella förbud som slår mot hela branschen och alla gäster.

Om vi vill ha levande st der, attraktiva miljöer och samhällen där människor faktiskt m ts i verkligheten, då måste vi sluta behandla utelivet som ett nödvändigt ont. Det är en tillgång. Och det  r hög tid att politiken börjar behandla den som en sådan.

Liberalerna föreslår 23 ändringar för att göra Sveriges uteliv roligare och friare. De flesta av förslagen kan genomföras enskilt men kan också med fördel genomföras inom ramen för en större översyn av alkohollagen. Så att Sverige till ts växa och fortsätter vara en plats där människor hittar gemenskap. För din frihet.

Innehållsförteckning

Barer, krogar och restauranger	3
1. Ta bort volymbegränsningar vid provsmakning	3
2. Tillåt take-away av alkohol	3
3. Avskaffa matkravet	3
4. Tillåt marknadsföring av mat och alkohol tillsammans	3
5. Beskatta oberoende småproducenter lika	3
6. Låt restauranger och barer ha öppet längre	4
7. Förenkla drinkreglerna för barer och restauranger	4
8. Låt frisören servera champagne	4
9. Tillåt BYOB-restauranger	4
10. Gör cateringverksamheten friare	4
11. Inför en krogmeter	5
12. Inför principen: ”den som flyttar in sist anpassar sig”	5
13. Inför tillståndsnära områden	5
Systembolaget	5
14. Låt Systembolaget sälja kylda alkoholprodukter	5
15. Låt Systembolaget ha öppet veckans alla dagar fram till kl. 20	5
16. Låt Systembolaget genomföra hemleveranser utanför öppettider	6
17. Tillåt licensbutiker av alkohol	6
Gårdsförsäljning	6
18. Höj tillåten produktionsvolym för öl, vin och sprit vid gårdsförsäljning	6
19. Förenkla reglerna för besöksarrangemang vid gårdsförsäljning	6
20. Tillåt flera försäljningsställen vid gårdsförsäljning	6
21. Höj gränsen för mängden alkohol som går att köpa med vid gårdsförsäljning	6
22. Undanta obligatoriska kunskapsprov för de verksamheter som redan har serveringstillstånd vid gårdsförsäljning	6
23. Ersätt gårdsförsäljningstillståndet med ett anmälningsförfarande för de som redan har serveringstillstånd	7

Barer, krogar och restauranger

1. Ta bort volymbegränsningar vid provsmakning

I dag kan en restaurang eller bar med serveringstillstånd och egen alkoholproduktion erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna efter anmälan till kommunen. Samtidigt finns det diffusa volymbegränsningar som reglerar exakt hur mycket alkohol som får vara i glaset vid provsmakning. Det är en onödig regel som knappast ökar säkerheten för besökare, utan enbart skapar krångel. Det borde vara upp till provsmakningsverksamheter att själva bestämma hur mycket alkohol som prövas. Liberalerna vill därför ta bort volymbegränsningarna vid provsmakning.

2. Tillåt take-away av alkohol

I dag kan inte en hotellgäst ta med sig en öl från hotellrestaurangen till hotellrummet, trots att det finns en minibar i samma rum. Likaså går det i vissa fall inte för en food truck att servera alkohol utomhus, trots att den har serveringstillstånd. Liberalerna vill göra det möjligt att köpa med sig ett glas vin eller en öl i upphälld eller öppen form. Åldersgränsen för det ska vara densamma som vid ett alkoholköp på en bar, det vill säga 18 år.

3. Avskaffa matkravet

En vinbar ska bara kunna sälja vin och efterrätt ska inte vara tvång. Förenklingsrådet har föreslagit borttagande av matkravet och eget kök för servering av alkohol. Det öppnar upp för nya affärskoncept som cocktailbarer som vill kunna erbjuda alkoholservering utan att bedriva full restaurangverksamhet. Liberalerna vill säkerställa att alla kommuner implementerar det avskaffade matkravet utan att skapa nya krångliga regler.

4. Tillåt marknadsföring av mat och alkohol tillsammans

Mat och dryck går oftast hand i hand. I dagsläget måste man kunna laga mat på krogar för att man ska kunna servera alkohol. Systembolaget rekommenderar också i hög grad alkohol utifrån mat som ska lagas. Svensk alkoholpolitik bygger på att uppmuntra alkohol tillsammans med mat. Paradoxalt nog får däremot inte alkohol marknadsföras med just mat. Liberalerna vill tillåta marknadsföring av mat och alkohol och ta bort den så kallade "bildregeln" som försvårar detta.

5. Beskatta oberoende småproducenter lika

Alkoholvaror från oberoende småproducenter har nedsatt alkoholskatt, men som nedsättningen är utformad är det fortfarande så att sprit beskattas hårdare än öl och vin. Liberalerna vill att nedsättningen ska utformas så att den behandlar alla typer av alkohol lika oavsett produktionsmängd eller spritekvaliteter, så att det lönar sig att tillverka mer och växa som alkoholproducent.

6. Låt restauranger och barer ha öppet längre

I dag är normen för serveringstid 11:00-01:00 om kommunen inte beslutat något annat. I många större svenska städer är serveringstiderna betydligt längre men normen tillåter kommuner att behålla restriktiva serveringstider. Det är skadligt för krogbranschen och begränsar utelivet. Liberalerna vill att barer och nattklubbar ska kunna ha öppet längre, och att kommuner inte ska kunna stoppa den möjligheten. Därför vill Liberalerna låta restauranger och barer ha öppet längre och i förlängningen avskaffa normen för serveringstider helt.

7. Förenkla drinkreglerna för barer och restauranger

I dag måste restauranger, krogar och barer blanda drinkar, snapsar och cocktails på beställning. Det är samtidigt inte tillåtet att ha färdigblandade mixar för att effektivisera och ge bartenders mer tid och större möjlighet att ha uppsikt över sina gäster. Verksamheter som kryddar sin egen snaps måste också anmäla mängden och ingredienser som använts vid sin kryddning till kommuner. Detta är två små men orimliga regelbördor. Liberalerna vill förenkla drinkreglerna och tillåta blandning av drinkar, snapsar och cocktails i förväg, samt ta bort anmälningskravet på egengjord snaps.

8. Låt frisören servera champagne

I dag kan inte hotell servera champagne till frukost eller frisörsalonger bjuda på ett glas vin under behandlingar, utan ett serveringstillstånd och alla krav som följer med det. Liberalerna vill att företag vars huvudsakliga verksamhet inte är servering ska slippa tillståndsplikt. Serveringen ska däremot ske med en rimlig volymgräns. Det skulle innebära mindre kommunal byråkrati och underlätta för näringsidkare.

9. Tillåt BYOB-restauranger

Restaurangnäringen är en viktig del av många småföretagares möjligheter att starta och utveckla verksamheter. Samtidigt finns ett detaljerat regelverk för alkoholservering som hämmar innovation och nya idéer. I många andra länder finns konceptet *Bring Your Own Bottle* (BYOB), vilket innebär att restauranggäster ges möjlighet att ta med egen dryck, oftast vin, till restaurangen och att man tar ut en avgift för servering, glas och hantering.

Liberalerna vill tillåta samma möjlighet i Sverige. Det skulle innebära större valfrihet och möjlighet till en mer personlig restaurangupplevelse. Dessutom kan det öppna för nya affärsmöjligheter och förutsättningar att utveckla andra gastronomiska koncept.

10. Gör cateringverksamheten friare

Reglerna för catering måste tydliggöras och bli mer fri. Ett cateringtillstånd måste även kunna gälla servering av alkohol utomhus. Och ett godkänt cateringtillstånd i en kommun måste kunna innebära att det räcker med anmälan i en annan kommun. Liberalerna vill se friare regler för cateringverksamhet.

Liberalerna vill också införa ett pilotprojekt för en ny form av serveringstillstånd, som gör serveringstillståndet kopplat till personer snarare än platser och verksamhet. Det kan till exempel vara aktuellt för turistverksamhet där alkoholservering förekommer på varierande platser, såsom i skärgård eller i fjällmiljö.

11. Inför en krogmeter

I dag krävs kommunalt tillstånd för att öppna en uteservering, även i mycket liten skala. Det skapar onödig byråkrati och hämmar stadsliv och företagande. Liberalerna vill införa en så kallad "krogmeter", vilket innebär att alla restauranger och barer ges rätt att utan särskilt tillstånd använda en mycket begränsad yta utanför sin lokal för servering. Det skulle sänka trösklarna för små aktörer, bidra till mer levande gator och torg, samt minska kommunernas administrativa börda.

12. Inför principen: "den som flyttar in sist anpassar sig"

I dag kan etablerade krogar och kulturverksamheter drabbas av klagomål och inskränkningar när nya bostäder byggs i deras närhet. London tillämpar principen att den som flyttar in efter att en verksamhet etablerats själv bär ansvaret för bullerskydd och anpassning. Liberalerna anser att en motsvarande regel bör införas i Sverige. Det skulle skapa rättssäkerhet, skydda befintligt nattliv och underlätta stadsutveckling där bostäder och nöjesliv kan samexistera.

13. Inför tillståndsnära områden

I dag fungerar serveringstillståndets utformning på så sätt att en gata mellan en bar och dess uteservering inte räknas in i serveringstillståndets yta. Det leder till absurda situationer där gäster inte får passera gatan med sin köpta dryck, utan att kyparen eller bartendern tvingas gå ut med drycken åt sina gäster. Liberalerna vill att serveringstillstånd för krogar och barer ska innebära att gäster under kort tid får hantera alkohol i direkt anslutande tillståndsnära områden, till exempel en yta mittemellan två platser med tillstånd.

Systembolaget

1. Låt Systembolaget sälja kylda alkoholprodukter

I dag kan du avnjuta en kall öl på en uteservering under sommaren, men du kan inte svänga förbi Systembolaget och köpa kall öl på väg till en middag. Liberalerna värnar alkoholmonopolet och vill att Systembolaget har möjlighet att utvecklas i takt med att samhället förändras, för att bättre passa människors vardagsliv. Därför vill vi tillåta Systembolaget att sälja kylda alkoholprodukter.

2. Låt Systembolaget ha öppet veckans alla dagar fram till kl. 20

I dag har Systembolaget stängt på söndagar och röda dagar. Och på lördagar kan det bara ha öppet till kl. 15. Det begränsar människors vardag och handlingsutrymme. Liberalerna vill att Systembolaget tillåts ha öppet veckans alla dagar, inklusive röda dagar, fram till kl. 20.

3. Låt Systembolaget genomföra hemleveranser utanför öppettider

I dag kan Systembolaget erbjuda hemleverans, men leveransen kan inte genomföras utanför Systembolagets öppettider. Det är en godtycklig begränsning som saknar grund. Det försvårar både för Systembolaget och för människors vardagsliv. Liberalerna vill att Systembolaget ska ha möjlighet att genomföra hemleveranser utanför sina öppettider.

4. Tillåt licensbutiker av alkohol

Liberalerna vill, under reglerade former, tillåta licensbutiker att få sälja öl, vin och cider som komplement till Systembolagets försäljning.

Gårdsförsäljning

5. Höj tillåten produktionsvolym för öl, vin och sprit vid gårdsförsäljning

I dag kan gårdsförsäljning bara tillåtas upp till en viss produktionsvolym, vilket innebär att bryggerier, vinerier och destillerier måste planera och förutse sina produktionsnivåer om de vill ha möjligheten att bedriva gårdsförsäljning. Det skapar en orimlig regelbörda och hämmar verksamhetens tillväxt. Därför anser Liberalerna att gränserna bör höjas avsevärt.

6. Förenkla reglerna för besöksarrangemang vid gårdsförsäljning

I samband med gårdsförsäljning måste alla besöksarrangemang vara minst 30 minuter och innehålla ett så kallat kunskapshöjande inslag, som ger information om alkoholens skadeverkningar. Systembolaget har däremot inget sådant krav vid försäljning av alkohol i butik. Det är en orimlig regelbörda för besöksnäringen. Liberalerna anser att kravet på besöksarrangemang, samt det kunskapshöjande inslaget, bör tas bort.

7. Tillåt flera försäljningsställen vid gårdsförsäljning

För att få bedriva gårdsförsäljning är det endast tillåtet med en kassa, oavsett storleken på gården eller verksamheten. Detta är en godtycklig bestämmelse som innebär att en gård inte kan ha flera kassor på olika ställen. Liberalerna anser att man bör tillåta flera försäljningsställen. Det ska gå att köpa en flaska vin i anslutning till odlingsplatsen och vid tillverkningsplatsen.

8. Höj gränsen för mängden alkohol som går att köpa med vid gårdsförsäljning

Vid gårdsförsäljningen får varje enskild konsument maximalt köpa med sig 0,7 liter spritdrycker, tre liter vin, tre liter starköl och tre liter andra jästa alkoholdrycker¹. Detta är också en godtycklig gräns. Liberalerna tycker gränsen ska höjas.

9. Undanta obligatoriska kunskapsprov för de verksamheter som redan har serveringstillstånd vid gårdsförsäljning

För att få bedriva gårdsförsäljning måste personalen genomföra ett kunskapsprov. Däremot finns flera verksamheter som redan i dag har serverings- och/eller provningstillstånd, vilket betyder att de genomgått olika former av liknande kunskapsprov. Liberalerna anser att dessa bör kunna undantas från gårdsförsäljningstillståndets kunskapsprov.

¹ Prop. 2024/25:86, s. 74.

10. Ersätt gårdsförsäljningstillståndet med ett anmälningförfarande för de som redan har serveringstillstånd

I dag är det flera bryggerier, vinerier och destillerier som har serverings- och provningstillstånd. För att minska den administrativa bördan för kommuner och minska regelbördan för näringsverksamheten bör dessa, istället för att söka ett nytt tillstånd för gårdsförsäljning, på sikt kunna täckas av ett anmälningförfarande. Det vill säga, det borde räcka med att anmäla gårdsförsäljningen, om man redan har serverings- och provningstillstånd och uppfyller de andra kraven.

